

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Causam obdurationis ad naturam ipsorum dæmonum no[n]nulli referunt.
c. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

rit & perpetuo eos dereliquerit, ut amplius ad primum statum redire non possint: nam de perpetua ipsorum damnatione post unum peccatum nemo dubitat. De tempore autem obdurationis & damnationis, utrum inceperit in primo instanti, quo incepit peccatum, an post aliquam durationem illius, & utrum in via, an solum in inferno inceperit, dictum est supra disp. 228. c. 7.

CAPVT II.

Causam obdurationis ad naturam ipsorum demonum nonnulli referunt.

IN proposita vero difficultate nonnulli Scholastici arbitriati sunt, ideo post unum actum peccati Deum denegasse gratiam suam demonibus, & perpetuo obdurationem reliquisse, quia voluntas angelica ex se libera est ad electionem, ut ei, quod semel plena deliberatione elegerit, immobilis adherere. Nam cum Deus conferat gratiam suam secundum modum subiecti: maxime consentaneum rationi fuit, ut statim post unum peccatum ex plena electione commissum, gratiam suam perpetuo demonibus denegaret. Neque enim auctores huius sententiae existimant, impossibile fuisse Deo, donare demonibus gratiam, ut ad ipsum per penitentiam converterentur; sed solum asserunt, servasse Deum debitum modum negandi demonibus suam gratiam conversionis, statim post unum peccatum; quia hoc erat secundum modum naturæ ipsorum, sicut explicatum est. Hanc rationem sequuti sunt Alex. 3. p. q. 1. m. 2. S. Tho. Calet. & recentiores Thomistæ in hoc art. 2. Capreol. in 2. d. 7. q. 1. art. 1. concl. 2. art. 8. ad argumenta Scoti 3. loco adducta contra eandem conclus. sed præsertim ad 2. Ferrar. 4. cont. gent. c. 95. §. Aduertendum secundum, quam rationem etiam tetigit S. Tho. in eo cap. sub finem refertur quoque pro eadem ratione Palud. in 4. dist. 50. q. 1. ipse tamen aliam diuersam assignat, quam & nos c. 7. memorabimus. Quo modo autem angelus post electionem liberam immobilis adherere rei, quam elegerit, hoc modo explicant. Facultas appetens proportionem habet in sua operatione cum facultate cognoscente à qua mouetur, sicut mobile à suo motore: differt autem apprehensio & cognitio, qua angelus aliquid apprehendit, & cognoscit ab apprehensione, quam habet homo, quod angelus omnia apprehendit, sicut homo prima principia per se nota; quia quæcumque angelus cognoscit, sine discursu cognoscit, homo autem solum hoc modo cognoscit prima principia, cetera namque per discursum tantum intelligit; ergo sicut homo immobilis adheret primis principiis, quia sine discursu ea cognoscit, ab alijs vero moueri potest, quia discursus desicere potest; eodem pacto angelus in intellectu suo non tantum primis principiis, sed etiam reliquis omnibus, quæ cognoscit, immobilis adheret, cumque voluntas & facultas appetendi proportionem habeat in sua operatione cum facultate cognoscente efficitur, ut post electionem aliquis rei, ei immobilis adherere, sicut intellectus adheret rei quem semel intellexit. Marfil. referens hanc rationem S. Thom. in 2. quæst. 5. art. 5. ita mentem illius interpretatur, ut loquatur de potentia ordinata Dei, non quod Angelus secundum naturam consideratus ab eo, quod semel elegerit, hæc non possit.

ARTIC. II.

CAPVT III.

Obijciuntur Damasc. & Eulgent. contra præcedentem rationem.

Fundamentum prædictæ rationis, nempe angelum immobilem adherere rei, quam semel libere elegerit, multis visum est difficile ad intelligendum, nec satis firmum, quo ratio memorata niti possit. Eam vero ex professo impugnat Egid. & ipse S. Tho. discipulus, & auditor, Scot. Duran. & Gregor. locis inferius allegandis; quorum obiectiones primum in medium proferemus, ut inde, si fieri possit, in benigniorem sensum rationem allatam interpretemur. In primis autem reicienda est interpretatio, quam Marfilus adhibuit, ed quod manifestam continet (ut aiunt) petitionem principij, sicut ipse quoque nouit. Nam cum querimus, quare tam cito post unum actum demones mæserint obdurati perpetuo; si respondant prædicti doctores, idem angelum esse obduratum post unum actum, quia de potentia Dei ordinata denegans gratiam suam ad penitentiam redire non potest, nec ab eo quod semel elegerit, dinoueri: certe eorum ratio minus sufficiens est huius enim rationem querimus, & in hoc tanta controversia inter Doctores est, quare Deus tam cito denegauerit auxilium gratiæ suæ, ne ad penitentiam illum angelum, ut posset reuocari, cuius rationem conuenientem conatur assignare doctores in 2. c. allegati, ob quam Deus tam cito demonibus gratiam suam perpetuo denegauerit, quia nimirum conueniens erat nature ipsorum, quæ statim atque aliquid libere elegerit, ei perpetuo adhereret. Ceterum, ut dicitur, principium huius rationis nempe angelum immobilem adherere electioni semel factæ, multis difficile visum est. Primum autem Damasc. 2. lib. de fide. c. 3. prope initium, oppositum plane docuisse videtur. Ibi enim edicit naturam angeli his verbis. *Esigitur Angelus natura rationis participes, intelligens perpetuo motu, autemque libertate prædictus voluntatis, ac sententiae rationis mutabilis hoc est, liberam in viam, partem voluntatis habens.* Est autem in Græco vox ἀκίνητος, quam præter trasilic Billius perpetuo motu prædictus, est enim Græcis ἀκίνητος, si verbum pro verbo reddas, idem omnino quod Latine, *Semper mobilis.* Hoc autem significat Damasc. Angelum ita esse liberi arbitrij, ut non tantum ante electionem possit quamlibet partem amplecti, sed etiam ut post electionem possit in contrariam partem mutari. Primum quia, ut inferius probabitur liberum arbitrium quod ex se potest ante electionem in utramvis partem inclinare potest etiam post electionem; quia ex electione libera immutabilitas aliqua in voluntate omni nequit. Tum etiam, quia si angelus solum esse liber ante electionem, ut vnâ vel alterâ partem eligeret, ut velle; deinde autem immobilis adhereret parti, quam eligeret, non recte diceretur semper mobilis, aut perpetuo motu prædictus; siquidem facta electione, ab ea iam amplius dinoueri non posset. Ad hæc Damasc. non ita tam dixit, angelum esse semper mobilem: sed etiam sententiae ratione mutabilis, Græcè τὸ πρὸς τὴν ἀκίνητον, Latine immutabilis, Græcè τὸ πρὸς τὴν ἀκίνητον, idem est quod, si reddamus verbum pro verbo, idem est quod, immutabilis secundum sententiam; Inquit etiam, angelum esse voluntate mutabilem, quod Græcè δὲ ἐκ τῆς ἐκείνης, hoc est, Latine, voluntate mutabilis; atqui ex eo quod angelus sit liber in utraque parte,

Alexand.
S. Thom.
Caletam
Capreol.
Ferrar.

Paludan.

Marfil.